

megen Formue, at han meget godt selv kunde bygge, og desuagtet var det ham umuligt. I det sidste Aar, da jeg var her paa Rigsdagen, henvendte han sig til Forstanderskaberne, hvoraf jeg ogsaa havde den Ære at være Medlem, men da jeg var fraværende, kunde jeg ikke tage mig videre af Sagen. Forstanderskabet var ganske enig i, at der burde udlægges ham en Plads til at bygge paa, og da der paa mange Steder i Sognet fandtes Jord i tilstrækkelig Grad, kunde det endnu mindre betænke sig herpaa. Men førend Forstanderskabet afgav sin Erklæring, fandt det for godt at henvende sig til Godsinspecteuren, og det behagede ham at erklære, at vedkommende Mand, som hørte til den By, skulde afgive en Erklæring først, inden dette kunde iværksættes; man indrømmede, at der til flere Tider fandtes Mangel paa Arbejdsfolk, og derfor indrømmedes dette. Nu troede han, at Sagen var ganske i sin Orden, men, da Svaret kom tilbage til Godscontoiret, blev der foreslaaet, at der igjen skulde foretages en ny Efterforsøgel hos Vedkommende. Hvad der nu med en Majoritet af een Stemme har bevæget dem til inofsat Svar, er mig ubekendt; men Personen har saaledes hidtil dags været affaaeren fra at kunne faae Byggeplads, og det er Tilfældet endnu den Dag idag.

Ætserning: Har det, som den ærede sidste Taler omtalte, maaskee ikke tildraget sig paa det Kongelige Gods? (Andre sen: Jo!) Vi see altsaa, at Banffeligheden dog vistnok ligger paa Bunden i Principet, at det ikke noksom ved alle Leiligheder har været udtalt, at man, hvor der kun nogenlunde gaves Leilighed dertil, skulde skaffe Anledning til at kunne bygge selv. (Ja! Ja!) Det har været mig kjært at høre, at der netop er blevet fremhævet saadanne Banffeligheder paa de Kongelige Domainer; thi jeg betænker mig ingenlunde paa at udtale, at de Kgl. Domainer i det sidste Aarhundrede langt fra have givet det gode Exempel paa at afhjælpe (Hør! Hør!) de Banffeligheder i Landbøforholdene, som vare komne i lykkelig Møde i forrige Aarhundrede. (Hør!) Jeg vil endogsaa gaa meget videre og sige, at, saaledes som jeg har opfattet Forholdet, have Domainerne søgt at holde sig indenfor en Grændse

af Forvaltningen i den Retning, som skulde, istedetfor at opstille et godt Exempel, komme alle andre Ligefindede tilgode. Det skulde være mig meget kjært, om Domaine-Forvaltningen i den Henseende kunde komme til at antage andre Principer. Det har været mig overordentlig kjært at høre den høitærede Indenrigsminister udtale, at der med Hensyn til Amtmændene allerede var skeet det, vi her udtalte som ønskeligt. Jeg troer ikke, at min ærede Ven fra Nykjøbing (Monrad) har Ret, naar han troer, at den communale Selvstændighed lider mindste ubillige Skaar derved, at Staten alvorligt oprettholder Personernes Ret ligeoverfor Communerne. Jeg troer, at Friheden ikke bestaaer deri, at Communerne komme til et saadant Selsherredømme, at de kunne uddrive af deres Midte de Personer, de ikke ville have deri. Jeg vil ikke gaae længere frem i denne Sag; jeg vil kun benytte Ordet til at formaae den ærede Rigsdagsmand, som sidder bagved mig, til at tage sit Ændringsforslag tilbage, for ikke at beleme Ændringen med en Forandring, som vi ialfald ikke behøve.

J. N. Hansen: Det glæder mig, at mit Ændringsforslag har fremkaldt den Discussion over denne Sag, som vi nylig have hørt, og derved har bidraget til at fremme, hvad jeg tilføjede med mit Forslag. Jeg kan iøvrigt ingenlunde troste mig med det Haab, som enkelte Talere have havt, at den høitagtede Indenrigsministers Udtalelse her i Salen vilde have en særdeles Indflydelse paa Forstaaelsen af nærværende Lov; thi det Selvsamme, som den høitærede Indenrigsminister har udtalt, staaer allerede fuldstændigt i de Motiver, som ledsagede Forordningen, da den udlom. Og man skulde dog troe, at de vedkommende administrative Autoriteter vilde gjenneengaae Motiverne, for derved at komme til at forstaae Lovens rigtigt; men efterat jeg har hørt, at den ærede Indenrigsminister nylig har tilskrevet samtlige Amtmænd i Landet om denne Sag, skal jeg med Glæde tage mit Forslag tilbage, idet jeg dog maa udtale det Ænske, at den høitærede Indenrigsminister vilde anmode samtlige Amtmænd om at tilkjendegive de vedkommende Communalbestyrelser i deres Amt, hvorledes de forstaae Paragraphen i Over-